Evropský parlament

2019-2024

Výbor pro právní záležitosti

2021/2161(INL)

9.6.2023

NÁVRH ZPRÁVY

obsahující doporučení Komisi o digitalizaci a správním právu
(2021/2161(INL))

Výbor pro právní záležitosti

Zpravodajka: Karen Melchior
(Podnět – článek 47 jednacího řádu)

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ: DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU 12

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

obsahující doporučení Komisi o digitalizaci a správním právu
(2021/2161(INL))

Evropský parlament,

– s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na článek 298 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na článek 41 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že právo na řádnou správu je základním právem,

– s ohledem na společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise o evropském prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu ze dne 15. prosince 2022,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES[1],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise[2],

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o bezpečnosti informací v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie (2022/0084(COD)),

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví opatření k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie (2022/0085(COD)),

– s ohledem na rozsáhlou judikaturu Soudního dvora Evropské unie, která uznává soubor obecných zásad správního práva, jež vycházejí z ústavních tradic členských států,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. ledna 2022 o Evropském prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu (COM((2022) 27 final) a na doprovodný pracovní dokument útvarů Komise obsahující zprávu o konzultaci zúčastněných stran a činnostech v oblasti zapojení (SWD(2022) 14 final),

– s ohledem na dokument „Digitální strategie Evropské komise: Digitální Komise nové generace“ ze dne 30. června 2022 (C(2022)4388),

– s ohledem na své usnesení ze dne 6. září 2001 o zvláštní zprávě evropského veřejného ochránce práv pro Evropský parlament, která byla vypracována na základě šetření

[1] Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39.
[2] Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.

z vlastního podnětu zaměřeného na existenci kodexu řádné správní praxe v různých orgánech a institucích Společenství a jeho veřejnou dostupnost[3],

– s ohledem na rozhodnutí Komise 2000/633/ES, ESUO, Euratom ze dne 17. října 2000, kterým se mění její jednací řád připojením kodexu řádného úředního chování zaměstnanců Evropské komise v jejich vztazích s veřejností[4],

– s ohledem na rozhodnutí generálního tajemníka Rady, vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku ze dne 25. června 2001 o kodexu řádného úředního chování Generálního sekretariátu Rady Evropské unie a jeho zaměstnanců v jejich profesionálních vztazích s veřejností[5],

– s ohledem na doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2007)7 ze dne 20. června 2007 o řádné správě určené členským státům,

– s ohledem na „Zásady veřejné služby pro úředníky EU“ zveřejněné dne 19. června 2012 evropským ochráncem veřejných práv,

– s ohledem na po sobě jdoucí informativní přehledy o digitální veřejné správě týkající se členských států, které Komise zveřejňuje online,

– s ohledem na to, že v členských státech existují jak obecné akty o správním postupu, kterými jsou stanoveny základní zásady správního práva, tak právní předpisy specifické pro určitou oblast nebo odvětví,

– s ohledem na průzkum zadaný k vypracování švédskou vládou Státnímu úřadu pro veřejnou správu, jenž se věnoval zásadám řádné správy v členských státech Evropské unie,

– s ohledem na studii, kterou pro dánskou vládu vypracovala Dánská agentura pro digitalizaci (digitaliseringsstyrelsen) a která se týká zásad správného využívání základních údajů při zavádění digitalizovaných služeb veřejné správy,

– s ohledem na zprávu Evropského právního institutu o modelových pravidlech pro posuzování dopadu systémů algoritmického rozhodování používaných ve veřejné správě z roku 2022[6],

– s ohledem na krátké zprávy předložené na konferenci o správním právu EU, kterou uspořádala tematická sekce Výboru EP pro právní záležitosti a univerzita v Leónu (v Leónu ve dnech 27.–28. dubna 2011)[7],

---

3 Úř. věst. C 72 E, 21.3.2002, s. 331.
4 Úř. věst. L 267, 20.10.2000, s. 63.
5 Úř. věst. C 189, 5.7.2001, s. 1.
6 https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf.
7 http://www.europarl.europa.eu/committees/en/juri/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=59983.

– s ohledem na doporučení zahrnutá do pracovního dokumentu o současném stavu správního práva EU a jeho vyhlídkách do budoucna, který dne 22. listopadu 2011 předložila pracovní skupina pro správní právo EU Výboru pro právní záležitosti[8],

– s ohledem na posouzení evropské přidané hodnoty správního práva procesního Evropské unie, které dne 6. listopadu 2012 oddělení pro posuzování celoevropského přínosu předložilo Výboru pro právní záležitosti[9],

– s ohledem na veřejnou konzultaci o obecných pravidlech pro otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu a výslednou souhrnnou zprávu z července 2018, kterou oddělení pro posuzování celoevropského přínosu generálního ředitelství pro parlamentní výzkumné služby předložilo Výboru pro právní záležitosti dne 10. července 2018[10],

– s ohledem na posouzení dopadů možných opatření na úrovni EU pro otevřenou, efektivní a nezávislou správu EU, které v červenci 2018 dokončilo Oddělení pro předběžné posuzování dopadů generálního ředitelství pro parlamentní výzkumné služby a které bylo předloženo Výboru pro právní záležitosti dne 10. července 2018[11],

– s ohledem na posouzení evropské přidané hodnoty v oblasti digitalizace a správního práva z roku 2022, které [dne 30. května 2023] oddělení pro posuzování celoevropského přínosu předložilo Výboru pro právní záležitosti[12],

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2013 obsahující doporučení Komisi o správním právu procesním Evropské unie[13],

– s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie a na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie[14],

– s ohledem na své usnesení ze dne 26. října 2017 o kontrole uplatňování práva EU (2015) (2017/2011(INI)),

– s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2022 o zlepšování právní úpravy: společně v zájmu lepší tvorby právních předpisů (2021/2166(INI))

---

8 http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/juri_wdadministrativelaw_/juri_wdadministrativelaw_en.pdf.

9 http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/eav_lawofadminprocedure_/EAV_LawofAdminprocedure_EN.pdf.

10 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf

11 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/621841/EPRS_STU(2018)621841_EN.pdf

12 https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2022)730350

13 Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 17.

14 https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/150700/consultation-eu-law-summary-report.pdf

− s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2021 o přípravě digitální budoucnosti Evropy: odstranění překážek fungování jednotného digitálního trhu a lepší využívání umělé inteligence pro evropské spotřebitele (2020/2216(INI)),

− s ohledem na opatření Komise v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu obsahující doporučení Komisi o správním právu procesním Evropské unie, která Komise přijala dne 24. dubna 2013,

− s ohledem na opatření Komise v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie, která Komise přijala dne 4. října 2016,

− s ohledem na opatření Komise v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu o zlepšování právní úpravy: společně v zájmu lepší tvorby právních předpisů, která Komise přijala dne 22. října 2022,

− s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,

− s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-xxxx/xxxx),

A. vzhledem k tomu, že vstup Lisabonské smlouvy v platnost zajistil Unii vhodný právní základ k přijetí evropského správního práva procesního;

B. vzhledem k tomu, že základní právo na řádnou správu zakotvené v článku 41 Listiny základních práv Evropské unie je jakožto primární právo již právně závazné;

C. vzhledem k tomu, že v Unii je v souladu s právním státem nezbytné zajistit, aby byly vždy náležitě definovány, rozvíjeny a dodržovány procesní práva a povinnosti; vzhledem k tomu, že občané mají právo očekávat od orgánů, institucí a jiných subjektů Unie vysokou úroveň transparentnosti, efektivity, odpovědnosti a rychlého vyřízení a mají rovněž právo na informace o možnostech, které mají k dispozici, aby v dané věci podnikli další kroky;

D. vzhledem k tomu, že účinná správa Unie je nezbytná ve veřejném zájmu a nadbytek pravidel a postupů, stejně jako jejich nedostatek, může vést nesprávnému úřednímu postupu, který může být i výsledkem existence protichůdných, nejednotných nebo nejasných pravidel a postupů; vzhledem k tomu, že náležitě strukturované a jednotné správní postupy podporují jak účinnou správu, tak řádné vymáhání základního práva na řádnou správu, a jejich přidanou hodnotou je prosazování transparentnosti a odpovědnosti, čímž posilují legitimitu Unie a důvěru občanů ve správu Unie;

E. vzhledem k tomu, že nedostatek důvěry ze strany občanů je již několik let naléhavým problémem Unie, který může ovlivnit její legitimitu; vzhledem k tomu, že Unie musí svým občanům poskytnout rychlé, jasné a viditelné odpovědi, aby tak reagovala na jejich obavy;

F. vzhledem k tomu, že stávající pravidla a zásady EU v oblasti řádné správy pocházejí z nejrůznějších zdrojů: primárního práva, judikatury Soudního dvora Evropské unie, sekundární legislativy, právně nezávazných předpisů a jednostranných závazků přijatých orgány EU,

G. vzhledem k tomu, že stávající interní kodexy chování různých orgánů mají omezený účinek, vzájemně se liší a nejsou právně závazné,

H. vzhledem k tomu, že při zohlednění doporučení Skupiny států proti korupci (GRECO) Rady Evropy by byl jasný a závazný soubor pravidel pro správu Unie pozitivním signálem v boji proti korupci ve veřejné správě;

I. vzhledem k tomu, že od roku 2001 Parlament ve svých usneseních a jejich přílohách důsledně požaduje, aby Komise v této oblasti přijala legislativní opatření; vzhledem k tomu, že v roce 2013 Parlament vyzval, aby bylo zavedeno správní právo procesní Evropské unie a že v roce 2016 vyzval zejména k tomu, aby byl vypracován návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie; vzhledem k tomu, že výzvy Parlamentu v podstatě opakovaně směřují k tomu, aby bylo přijato nařízení o správním postupu Evropské unie, kterým by byla stanovena obecná procesní pravidla, jimiž se řídí správní činnost správy Unie, tj. orgánů, institucí a jiných subjektů Unie (evropského správního práva procesního);

J. vzhledem k tomu, že tato výzva vychází z podrobného posouzení dopadů, v němž jsou mimo jiné kvantifikovány náklady na správní postupy; vzhledem k tomu, že v rámci posouzení dopadů z roku 2018 bylo zjištěno, že roztříštěnost správních postupů mezi orgány a institucemi EU má negativní dopad na otevřenost, efektivitu a nezávislost EU, a dospělo se k závěru, že negativní dopady se pravděpodobně zhorší s přechodem na digitalizovanou správu; vzhledem k tomu, že společně s předložením návrhu by Komise měla předložit také posouzení dopadů;

K. vzhledem k tomu, že Parlament se zapojil do veřejné konzultace ohledně nutnosti zavést evropské správní právo procesní, přičemž 76 % respondentů podpořilo přijetí dalších opatření na úrovni Unie s cílem zlepšit a zjednodušit správní postupy Unie a mezi hlavními důvody pro zásah EU uvedlo zvýšení efektivity a transparentnosti a za nejproblematičtější otázky označilo nejednotnost postupů a náklady na administrativní zátěž; vzhledem k tomu, že Komise by měla v roce 2023 zahájit náležité veřejné konzultace se všemi příslušnými aktéry, a zejména by měla využít mimořádných odborných znalostí a zkušeností evropské veřejné ochránkyně práv, neboť právě k evropské veřejné ochránkyni práv směřují stížnosti veřejnosti na případy zneužití pravomocí orgány a institucemi Unie;

L. vzhledem k tomu, že Parlament při přípravě svého usnesení z roku 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie vedl konzultace s akademickou obcí, odborníky a právnickou komunitou; vzhledem k tomu, že Komise ve svých opatřeních přijatých dne 24. dubna 2013 v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2013 uvedla, že zahájí podrobné hodnocení stávajícího souboru správního práva EU a možných nedostatků ve všech orgánech, že posoudí přístupy k těmto otázkám v členských státech a bude konzultovat akademickou obec, odborníky a právnickou komunitu s cílem provést hloubkovou analýzu všech aspektů této problematiky; vzhledem k tomu, že po deseti letech Komise dosud neinformovala Parlament o výsledcích ohlášeného hodnocení a hloubkové analýzy;

M. vzhledem k tomu, že v týchž navazujících opatřeních z roku 2013 Komise rovněž uvedla, že jakákoli budoucí iniciativa bude muset zohlednit stávající rámec správních

pravidel a složitý vztah mezi horizontálními a odvětvovými pravidly, četné příčiny možného nesprávného úředního postupu a mnoho možných způsobů, jak takovou situaci řešit, a limity použití článku 298 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU); vzhledem k tomu, že Komise doposud žádné takové posouzení nepředložila;

N. vzhledem k tomu, že v roce 2022, a to poprvé na základě článku 298 SFEU, Komise předložila dva návrhy týkající se jednak bezpečnosti informací a jednak kybernetické bezpečnosti v rámci správy Unie, tj. v jejích orgánech, institucích a jiných subjektech, s cílem řešit absenci společného přístupu v těchto oblastech a skutečnost, že každý z nich má v těchto oblastech buď vlastní pravidla založená na jednacím řádu nebo zřizovacích aktech, nebo nemá pravidla žádná;

O. vzhledem k tomu, že existence horizontálních a odvětvových pravidel nemůže představovat omluvu pro to, aby nebylo zavedeno evropské správní právo procesní, nebo překážku pro zavedení takového práva, které by představovalo základní a obecný referenční rámec pro správní právo procesní, jež by mělo být uplatňováno všemi správními orgány Unie bez ohledu na odvětví jejich činnosti; vzhledem k tomu, že takové obecné normativní podmínky existují v mnoha členských státech Unie bez ohledu na jejich strukturu, oblast nebo odvětví a souběžně s odvětvovými pravidly;

P. vzhledem k tomu, že roztříštěnost příslušných právních rámců mezi jednotlivými správními orgány Unie vede ke značnému zdvojování úsilí, pokud jde o vytvoření a zachování vnitřních pravidel, jakož i k neinteroperabilním správním postupům; vzhledem k tomu, že pro občany Unie zvyšuje rozmanitost těchto pravidel riziko nedorozumění, nesprávného výkladu a nedodržení pravidel; vzhledem k tomu, že zavedení základního a obecného referenčního rámce evropského správního práva procesního pro správu Unie by vytvořilo správní prostředí s jednotnými zásadami, standardizovanými pravidly a zavedenými osvědčenými postupy, což nevylučuje existenci odvětvových pravidel, jak je známo i na vnitrostátní úrovni; vzhledem k tomu, že zavedení evropského správního práva procesního je navíc v souladu s požadavkem jednat s náležitým ohledem na autonomii nebo pravomoci jednotlivých orgánů a institucí Unie, které zůstanou plně zachovány;

Q. vzhledem k tomu, že s technologickým pokrokem a úsilím o digitalizaci, které musí vynakládat členské státy, a to i v oblasti veřejné správy a služeb, vyvíjí podobné úsilí o digitalizaci i správa Unie; vzhledem k tomu, že správa Unie ve stále menší míře funguje jako samostatný subjekt, jelikož se propojuje s vnitrostátními orgány veřejné správy, aby sloužila občanům;

R. vzhledem k tomu, že ve studii o posouzení evropské přidané hodnoty z roku 2022 je stejně jako ve studii o posouzení dopadů z roku 2018 zdůrazněno, že s digitalizací se zvyšuje potřeba centralizace a harmonizace a že probíhající digitalizace přináší nové problémy a výzvy;

S. vzhledem k tomu, že judikatura Soudního dvora vytvořila ustálené procesní zásady, které se vztahují na postupy členských států týkající se záležitostí Unie a jež by se měly tím spíše vztahovat na přímou správu na úrovni Unie; vzhledem k tomu, že lze očekávat, že judikatura Soudního dvora se bude brzy dále vyvíjet, a bude se tak věnovat

i jevům souvisejícím s rozvojem digitalizace správních postupů, jako je například automatizované rozhodování;

T. vzhledem k tomu, že v Evropském prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu jsou vyhlášeny digitální zásady, které mají sloužit všem Evropanům;

U. vzhledem k tomu, že ve svém sdělení Digitální kompas 2030 Komise pro Unii stanoví vizi digitálně transformované Evropy do roku 2030 v souladu s evropskými hodnotami; vzhledem k tomu, že cílem programu „Digitální dekáda“ je upevnění vedoucího postavení v digitální oblasti a posílení postavení občanů a podniků, aby se digitální transformace stala hnací silou udržitelného hospodářského růstu a sociálního blahobytu v Evropě, čehož by se mělo dosáhnout mimo jiné rozvojem digitálních dovedností a kompetencí pracovníků, který umožní jejich plné zapojení do digitální ekonomiky, a digitalizací veřejných služeb a jejich zefektivněním a snadnou využitelností ku prospěchu každého v naší společnosti;

V. vzhledem k tomu, že v digitální strategii Komise z roku 2022 „Digitální Komise nové generace“ jsou nastíněny cíle, které mají umožnit, aby administrativa Komise podporovala plnění strategických priorit EU a šla příkladem, a strategie prosazuje mimo jiné tyto prvky: posílení postavení svých zaměstnanců, umožnění tvorby politik připravených na digitalizaci prostřednictvím pokynů a podpory v rámci celého politického cyklu Unie a využití výhod dat a inovativních technologií k přepracování svých správních postupů; strategie zároveň naznačuje, jak se bude digitalizace správních postupů a interakce správy Unie s občany vyvíjet v následujících letech; vzhledem k tomu, že tento vývoj by měl být doprovázen souborem pravidel upravujících správní postupy a měl by být harmonizován v rámci celé správy Unie;

W. vzhledem k tomu, že rozvoj nových technologií, jako jsou umělá inteligence a automatizované rozhodovací systémy, může hrát důležitou roli při modernizaci a zlepšování fungování veřejné správy za předpokladu, že použité technologie mají vysokou míru spolehlivosti a důvěryhodnosti; vzhledem k tomu, že možnost veřejné správy, včetně správy Unie, využívat tyto nové technologie by však měla být omezena zásadou zákonnosti a nutností zajistit dodržování práv občanů; vzhledem k tomu, že používání nových technologií, jako jsou umělá inteligence a automatizované rozhodovací systémy, může představovat specifické problémy pro zásadu řádné správy a právo na soudní přezkum, a proto vyžaduje, aby byla provedena zvláštní analýza s ohledem na prvky, jako je transparentnost, odpovědnost, dodržování předpisů a nediskriminace, která se bude zabývat rizikem algoritmické předpojatosti;

X. vzhledem k tomu, že je nutné uznat rizika používání umělé inteligence a strojového učení, zejména v souvislosti se správou Unie, kde mohou existovat výrazné rozdíly v pravomocích mezi občany a správou; vzhledem k tomu, že používání strojového učení správou Unie by se proto mělo omezit na shromažďování, uspořádání, strukturování, převod, kombinaci a úpravu údajů, jako je optické rozpoznávání znaků, rozpoznávání předmětů nebo převod řeči na text;

Y. vzhledem k tomu, že v roce 2022 předložil Evropský právní institut zprávu s modelovými pravidly pro posuzování dopadu systémů algoritmického rozhodování používaných ve veřejné správě, v níž jsou navržena modelová pravidla pro případy, kdy

tyto systémy algoritmického rozhodování činí rozhodnutí nebo podporují lidské rozhodování – tedy rozhodnutí orgánu veřejné moci (i na úrovni Unie) o přijetí nebo nepřijetí opatření –, které může mít významný dopad na veřejnost[15];

Z. vzhledem k tomu, že software vyvinutý pro účely veřejné správy se v minulosti často vyznačoval tím, že se jednalo software s uzavřeným kódem, což znamená, že ačkoli za něj občané platí, nemohou kontrolovat nebo znovu použít kód; vzhledem k tomu, že je třeba uznat, že správa Unie pro software vyvíjí, zveřejňuje a používá otevřený zdrojový kód, což přispívá k plnění zásady „veřejné peníze – veřejný kód“; vzhledem k tomu, že tato zásada podporuje opětovné použití a vylepšování stávajícího kódu, aby se snížily náklady na vývoj softwaru, a tím i náklady na digitalizaci; vzhledem k tomu, že by se z tohoto důvodu mělo neustále podporovat, aby správa Unie používala software s otevřeným zdrojovým kódem[16];

AA. vzhledem k tomu, že přístup občanů Unie ke službám digitální správy je ovlivněn faktory, jako je věk, důvěra nebo ochota přijímat technologická řešení; vzhledem k tomu, že správa Unie by tedy měla tuto skutečnost zohlednit při vývoji digitálních řešení pro služby, které poskytuje, aby neztratila důvěru občanů a umožnila jim přizpůsobit se existenci digitální služby;

AB. vzhledem k tomu, že pro digitální veřejné služby a správu již byly vymezeny tyto zásady: i) digitální veřejné služby mají být zaměřené na člověka a dostupné na všech úrovních, ii) každý občan má mít možnost podílet se na vytváření a zdokonalování digitálních veřejných služeb, které se uzpůsobují jeho potřebám a preferencím, iii) má platit zásada „pouze jednou“, každá osoba má tedy při digitální komunikaci s orgány veřejné správy v celé Unii poskytovat své údaje nebo informace pouze jednou, iv) digitální služby nabízené veřejným sektorem, jako jsou řešení v oblasti digitální identity s možností přenositelnosti údajů v celé Unii, mají být interoperabilní, v) digitální technologie a řešení mají umožňovat rozsáhlé zapojení občanů a spolupráci s nimi a má být stimulován rozvoj participativních iniciativ na všech úrovních, vi) digitální technologie a řešení mají přispívat k lepší úrovni veřejné bezpečnosti a ochrany;

1. domnívá se, že po 70 letech neustálého vývoje veřejné správy Unie a třináct let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, v níž je stanoven právní základ článku 298 SFEU, neexistuje důvod pro to, aby zásady dobré správy nebyly zakotveny v závazných právních předpisech;

2. připomíná, že ve svém usnesení ze dne 15. ledna 2013 a ve svém usnesení ze dne 9. června 2016 Parlament v souladu s článkem 225 SFEU vyzval, aby bylo na základě článku 298 SFEU přijato nařízení o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie; připomíná, že ve svém usnesení ze dne 9. června 2016 Parlament především vyzval Komisi, aby předložila legislativní návrh, který bude zahrnut do jejího

---

15 https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Model_Rules_on_Impact_Assessment_of_ADMSs_Used_by_Public_Administration.pdf

16 https://commission.europa.eu/about-european-commission/departments-and-executive-agencies/informatics/open-source-software-strategy_en#opensourcesoftwarestrategy

pracovního programu na rok 2017; vyjadřuje politování nad tím, že na požadavky Parlamentu doposud nenavázal návrh Komise;

3. podotýká, že Komise nepředložila žádné opodstatněné nebo přesvědčivé argumenty pro svou nečinnost, a lituje, že doposud nepředložila žádnou hloubkovou analýzu nebo studie týkající se tohoto tématu;

4. požaduje, aby Komise na základě článku 298 SFEU neprodleně předložila legislativní návrh nařízení o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie a začlenila ho do svého pracovního programu na rok 2024, aby na něm spolunormotvůrci mohli začít pracovat hned na začátku nového legislativního období; žádá, aby se návrh řídil doporučeními uvedenými v příloze tohoto usnesení, a vyzývá Komisi, aby návrh nařízení, který je přílohou jeho usnesení ze dne 9. června 2016, považovala za základ pro přípravu požadovaného návrhu a aby zohlednila pokrok v oblasti digitalizace a jeho dopad na správu a správní postupy Unie;

5. domnívá se, že požadovaný návrh nemá žádné finanční dopady;

6. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení a doporučení uvedená v příloze Komisi a Radě.

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ:
DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU

Doporučení 1 (k základu návrhu nařízení o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie, který má předložit Komise):

Evropský parlament se domnívá, že návrh Komise by měl mít podobu nařízení, kterým se stanoví obecný akt týkající se správního postupu, jak je uvedeno v příloze usnesení Parlamentu ze dne 9. června 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie.

Doporučení 2 (k zásadám, kterými se má řídit digitalizace správních postupů Unie)

Evropský parlament se domnívá, že Komise by měla při předkládání návrhu požadovaného v tomto usnesení zohlednit pokrok v digitalizaci a jeho dopad na správní postupy v rámci správy Unie. Měly by být zohledněny zejména tyto skutečnosti:

1. S ohledem na obecné aspekty:

i) zásada „pouze jednou“, tedy že každá osoba má při digitální komunikaci se správou Unie poskytovat své údaje nebo informace pouze jednou, přičemž v tomto ohledu lze využít také zřízení evropské peněženky digitální identity;

ii) interoperabilita digitálních služeb nabízených správou Unie;

iii) přispění digitálních technologií a řešení k vyšší úrovní veřejné bezpečnosti a ochrany;

iv) stanovení postupů a vyjasnění používání digitálních technologií při vnější komunikaci správy Unie s cílem přijmout opatření umožňující řešit stávající nedostatky, zvýšit právní jistotu, zajistit, aby se častěji řešily případy správního bezpráví, a prolomit cyklus nedůvěry;

2. S ohledem na dostupné, inkluzivní digitální veřejné služby:

i) digitální veřejné služby by měly být zaměřené na člověka a dostupné na všech úrovních;

ii) každý občan by měl mít možnost podílet se na vytváření a zdokonalování digitálních veřejných služeb, které se uzpůsobují jeho potřebám a preferencím;

iii) vždy by měly být nabízeny analogové alternativy k digitálním službám a měl by být k dispozici kontaktní pracovník, který pomůže řešit případné problémy, s nimiž se mohou občané Unie při využívání digitálních služeb potýkat;

iv) digitální veřejné služby by měly být přístupné pro osoby se zdravotním postižením;

v) digitální veřejné služby by měly být přístupné také prostřednictvím široké škály zařízení;

3. S ohledem na bezpečnost, odpovědnost a ochranu údajů:

i) zásada „veřejné peníze – veřejný kód“, tedy že zdrojový kód softwaru vyvinutého s použitím veřejných prostředků by měla mít veřejnost k dispozici pro účely studia a opětovného použití;

ii) soukromí a bezpečnost uživatelů digitálních veřejných služeb by měly být chráněny;

iii) právo chybovat a právo na opravu;

iv) právo na vysvětlení, kterým se rozumí právo získat vysvětlení ohledně výstupu algoritmu a rozhodnutí přijatého na základě algoritmickém posouzení;

v) zásada transparentnosti týkající se kritérií, na jejichž základě jsou přijímána automatizovaná rozhodnutí, pokud mají tato rozhodnutí dopad na občany.

Doporučení 3 (k zásadám pro vývoj a zavádění digitálních řešení)

Měla by být uznána potřeba vyvíjet nová digitální řešení s cílem uspokojit potřeby správy Unie v procesu digitalizace. Aby bylo zajištěno, že tato řešení budou co nejlépe sloužit občanům i zaměstnancům Unie, měly by být uváženy tyto zásady:

i) zaměstnanci Unie by měli v procesu vývoje zaujímat ústřední postavení, neboť nejlépe znají správní postupy a okrajové případy, tedy problémy nebo situace, které se vyskytují pouze na krajních koncích rozsahu možných hodnot nebo v extrémních situacích;

ii) je třeba zvážit vývoj interních digitálních řešení, která jsou nezbytná pro zavedení příslušné veřejné služby;

iii) při externím zajišťování digitálních řešení by výzvy k podávání návrhů neměly být vypisovány na monolitické megaprojekty, o něž se může ucházet jen několik velkých společností a u nichž existuje vyšší riziko zpoždění a překročení rozpočtu, zadávací řízení na digitalizaci projektů a procesů by spíše měla být rozdělena na výzvy k podávání návrhů pro menší projekty, aby byly zakázky v oblasti digitalizace dostupnější pro malé a střední podniky;

iv) digitalizace by neměla být vnímána pouze jako proces snižování nákladů: je důležité mít na paměti, že účinná digitalizace vyžaduje také investice do technologií i zaměstnanců;

v) digitalizace by měla být prováděna tak, aby zaměstnanci získali více času na úkoly související s jejich odborností tím, že zautomatizuje opakující se úkoly a pomůže jim zajistit, aby správa Unie splňovala zásady a cíle uvedené v doporučení 2;

vi) digitalizace by neměla vést k tomu, že odborné úkoly budou přenášeny na zaměstnance s neodbornými kompetencemi, kteří nejsou náležitě zaškoleni a nemají zdroje potřebné k plnění těchto úkolů.